

твепни на пролетарьтъ и коммунистьтъ. Тѣй поне можало да ся мисли. Но тукъ ся случило онова, което ся случва почти на всѣкадъ и всѣкога. Всичката полза отъ операцията ся паднала не на господарството и не на трудящия ся классъ граждани, а на различни голѣми и малки аферисти и спекуланти. Да спекулироватъ въ тогавашна Франция било е, разумѣва ся, все едно, да пушишь цигара съдналъ на отворенно каче съ баруть; взривътъ на народнитъ страсти ежеминутно е можалъ да резнесе въ кѣсчета всѣкаква спекуляция, и да направи на прахъ самиятъ спекулантъ; всѣка спекуляция е можала да ся покаже подозрително на нѣкоя група патриоти, и тогава никой не би смѣялъ да гарантира за безопасността на предприемчивия гражданинъ; но тѣй като неразбранныя гнѣвъ на патриотитъ, поражавалъ еднакво чѣсто и съ еднаква сила и честнитъ чловѣци и безсхвѣстнитъ вагабонти, то за чловѣкътъ, който обичалъ да ся пуска въ рискованни и не съвсѣмъ чисти предприятия, нѣмало причини съ които да оправдава широкитъ си наклонности. А ако оставиме на страна опасността, която била еднакво силна за спекулантитъ и за не-спекулантитъ, то разумѣва ся, ще признаеме, че тогавашна Франция представлявала твърдъ широко пространство за най разнообразни възраждания на финансовата гениалность отъ страна на отдѣлницъ граждани. Политическото и социалното положение, колебающия ся курсъ на ассигнаційтъ, продаването на огромната масса имущества, неопитността на огромното количество селяни, които